

РЕШЕНИЕ

№ 2662

гр. София, 20.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 01.04.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Диана Стамболова

ЧЛЕНОВЕ: Евгени Стоянов

Адриан Янев

при участието на секретаря Валентина Христова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **1459** по описа за **2022** година докладвано от съдия Евгени Стоянов, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 63 от Закона за административните нарушения и наказания.

Образувано е по касационна жалба на ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО [фирма], ЕИК[ЕИК], срещу Решение № 20006334 от 21.01.2022 г. по НАХД № 12155 / 2020 г. по описа на Софийски районен съд /СРС/, НО, 97 – ми състав. С решението се потвърждава наказателно постановление /НП/ № Р-10-425 / 20.08.2020 г. на заместник- председател на Комисията за финансов надзор /КФН/, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, с което на касатора е наложена имуществена санкция в размер на 3000 /три хиляди лева/ лева на основание чл. 647, ал. 2 и чл. 644, ал. 2, предл. 2, във връзка с ал. 1, т. 2 от КЗ и § 1, т. 51 от ДР и чл. 648, ал. 1 от КЗ за нарушение на чл. 108, ал. 1 от КЗ.

Касаторът излага твърдения за допуснати съществени процесуални нарушения и противоречие с материалния закон. Оспорва извода, че деянието е извършено в условията на повторност, тъй като процесният АУАН съдържа факти единствено и само по отношение на нарушението по чл. 108 КЗ. Твърди се още, че е налице и неправилна квалификация на вмененото на дружеството нарушение, като според касатора в конкретния случай приложима била разпоредбата на чл. 496 и сл. от КЗ. Не била спазена разпоредбата на чл. 12 ЗАНН при определяне размера на наказанието,

нито била извършена преценка по чл. 28 ЗАНН, доколкото към момента на съставяне на АУАН застрахованият е получил изцяло определеното му застрахователно обезщетение. Моли за отмяна на решението и потвърденото с него НП. Алтернативно – НП да бъде изменено, като се преквалифицира наложена имуществена санкция от такава по чл. 644, ал. 2 на такава по чл. 644, ал. 1, т. 1 от КЗ в минимален размер.

В съдебно заседание касаторът, редовно уведомен, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

В съдебно заседание ответникът - КФН, редовно уведомен, чрез юрк. Г., оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна. Представя писмени бележки по съществуващото на спора. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура моли касационната жалба да бъде уважена като основателна и доказана.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, XV-ти касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, тъй като е депозирана в СРС от надлежно процесуално легитимирана страна в законоустановения 14-дневен срок от съобщаването на обжалваното решение /чл. 211, ал. 1 от АПК/.

Разгледана по същество е неоснователна.

Районният съд е установил следната фактическа обстановка: на 21.05.2019 г. между застрахователното дружество и лицето Х. Д. Д. бил сключен договор „Застраховка гражданска отговорност“ със срок на действие една година, считано от датата на подписването му. На 22.01.2020 г. Д. предявил претенция с № [ЕГН] за изплащане на застрахователно обезщетение, поради уведомление за настъпила щета, в следствие на настъпило застрахователно събитие – ПТП. Увреден бил автомобил „Ш. С.“, с рег. [рег.номер на МПС], собственост на Д.. В датата на завеждане на претенцията бил извършен оглед на автомобила, както и били представени всички писмени доказателства, необходими за установяване на основанието и размера ѝ. На 24.01.2020 г. Д. отказал да бъде направен втори оглед. Размерът на нанесените щети, определен от застрахователното дружество, възлизал на 1 001, 63 лева. На 12.05.2020 г. в КФН постъпила жалба от Х. Д.. В нея жалбоподателят изразил своето недоволство от обстоятелството, че все още не му е изплатено обезщетението за предявената от него претенция.

На 18.05.2020 г. [фирма] се произнесло по претенция № [ЕГН] чрез изплащане на застрахователно обезщетение в размер на 1001, 63 лева по банковата сметка на Д..

В резултат на така установеното от контролните органи бил съставен АУАН № Р – 06 – 469 / 06.07.2020 г., в който приели, че застрахователното дружество е осъществило нарушение на чл. 108, ал. 1 КЗ, поради това, че не се е произнесъл в срок от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по подадената от него претенция. На 20.08.2020 г. е издадено НП № Р-10-425 / 20.08.2020 г.

Тази фактическа обстановка е установена въз основа на събраните и кредитирани от СРС доказателства – показания на св. А., както и от писмените доказателства по делото, приобщени по реда на чл. 283 НПК.

Споделят се аргументите на СРС, изложени по отношение на разпоредбата на чл. 108, ал. 1 КЗ. С разпоредбите на чл. 106 - чл. 108 КЗ законодателят е предоставил възможност на застрахователя да изиска и снабди с допълнителни доказателства от

лицето, предявило застрахователната претенция, включително и от държавни органи и трети лица. След представянето на всички доказателства по чл. 106 КЗ започва да тече 15-дневният срок, изчислен в работни дни, за произнасяне: да бъде определено и изплатено обезщетението или застрахователната сума, или да бъде обективизиран мотивиран отказ за плащането. Не се оспорва, че към дата 24.01.2020 г. са представени всички относими документи. От този момент започва да тече и 15-дневният срок по чл. 108, ал. 1 КЗ. Правилно АНО и СРС са посочили, че законоустановеният срок за произнасяне по претенцията изтича на 14.02.2020 г. и считано от 15.02.2020 г. дружеството е в неизпълнение.

Периодът на извършване на деянието е определяем, доколкото е изплатено застрахователно обезщетение на 18.05.2020 г. Въпреки това не се обезпечава извод за спазване на разпоредбата на чл. 108, ал. 1 КЗ, доколкото същата въвежда кумулативно изпълнението на двете задължения от застрахователя в 15-дневен срок /изчислен в работни дни/ – както да определи размера на обезщетението, така и да го изплати. Спазени са сроковете по чл. 34, ал. 1 и ал. 3 от ЗАНН, както и по чл. 81, ал. 3 във връзка с чл. 80, ал. 1, т. 5 от Наказателния кодекс /абсолютната погасителна давност/. При съставянето на АУАН и издаването на НП не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, изразяващи си в неправилно подвеждане на осъществилите се факти под нормата на чл. 108, ал. 1 КЗ във връзка с чл. 42 и чл. 57, ал. 1 от ЗАНН.

За пълнота на изложението и в съответствие с твърденията, изложени в оспорения съдебен акт, настоящата съдебна инстанция приема за правилна квалификацията на деянието по чл. 108, ал. 1 от КЗ, извършена от административнонаказващия орган. Нормите на част Втора, дял Втори, глава седма, раздел VII /чл. 104 – чл. 109/ не дерогират изцяло приложението на част Пета, дял Втори, глава четиридесет и седма, „Задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите“ /чл. 477 – чл. 505/, нито приложението на част Четвърта, дял Втори, глава Тридесет и девета „Имуществено застраховане“ /чл. 399-418/, но същите регламентират правила за дейността на застрахователите по уреждане на всеки вид застрахователни претенции, с които съответните дружества следва да се съобразят при сключването и при изпълнението на застрахователни договори от даден вид, като не въвеждат ограничителни, по-тежки правила, за одобряване и изплащане на обезщетенията от тези, които законодателят изначално е посочил в разпоредбите на чл. 104 и следващите от КЗ. Съгласно чл. 106 от КЗ, към която разпоредба препраща чл. 108, ал. 1 от КЗ, застрахователните претенции се завеждат по реда и в сроковете, предвидени в застрахователния договор пред застрахователя, като се предвижда представянето на допълнителни доказателства от потребителя на застрахователната услуга. От този момент започва да тече 15-дневният срок /изчислен в работни дни/ за обективизиране заключението на застрахователя да определи размера на обезщетението или мотивирано да откаже плащане, като в първия случай при положително становище да извърши и плащането, постановено от законодателя като кумулативно изискване. С нормата на чл. 108, ал. 1 КЗ се регламентира срокът за произнасяне по всяка една застрахователна претенция, предявена към застраховател, за изплащане на застрахователно обезщетение, без значение вида на застрахователното събитие, което подлежи на обезщетяване. С разпоредбата на чл. 108, ал. 3 във връзка с чл. 496 от КЗ се въвежда срок, не по-дълъг от 3 месеца, за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, считано

от нейното предявяване пред застрахователя, независимо дали са изискани допълнителни доказателства от лицето, предявило претенцията, или от държавни органи и трети лица. С разпоредбата на чл. 405, ал. 1 във връзка с чл. 108, ал. 1 - 3 или 5 КЗ се въвежда срок за изплащане на застрахователното обезщетение, т.е. въвежда се изискването за произнасяне на застрахователя в срок от 15 работни дни, считано от предявяване на застрахователната претенция или представяне на допълнителните доказателства. Макар нормата чл. 108, ал. 1 КЗ да е обща, поради което и относима към всички застраховки, а чл. 496 от КЗ - само за задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, съответно чл. 405, ал. 1 – при имуществено застраховане, между тези разпоредби няма противоречие, което да трябва да се разреши въз основа на правилото за предимство на специалната пред общата норма. Предписанията на тези норми не си противоречат, а се допълват и обвързват застрахователя да се произнесе в срок от 15 работни дни от представянето на всички доказателства или от допълнителните такива, когато представянето им е необходимо, за да се изпълни изискването за пълнота на доказателствата - „всички доказателства“. Специалната норма има дисциплиниращ ефект не само по отношение на застрахователя, но и по отношение на ползващото се трето лице /увредения/, предявил претенция за плащане, който ще понесе последиците при непредставяне на необходимите доказателства.

Датата на осъществяване на нарушението е относима и с оглед на това дали ли е повторност по смисъла на § 1, т. 51 ДР КЗ, така че да бъде ангажирана отговорността на дружеството съгласно чл. 644, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 2 от КЗ. При повторно нарушение по чл. 644, ал. 1, т. 2 КЗ на юридическите лица се налага административно наказание „имуществена санкция“ в размер от 2 000 до 40 000 лева. Повторно е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същия вид нарушение. В конкретния случай цитирано в оспореното НП е с № Р-10-782/28.08.2019 г., влязло в сила на 14.02.2020 г., видно от което за нарушение по чл. 108, ал. 1 КЗ е наложена имуществена санкция на дружеството касатор.

Не се приемат като основателни доводите на касатора, че повторността е елемент от състава на правонарушението. Напротив – дали едно деяние е повторно или не е релевантно обстоятелство единствено при определяне размера на административното наказание. Повторността не определя осъществен ли е съставът на нарушението, което в случая е безспорно установено. Касаторът неправилно сочи, че е допуснато съществено процесуално нарушение поради описание на процесното деяние като повторно едва с оспорваното НП. С разпоредбата на чл. 42 от ЗАНН не се поставя изискване да бъде посочена санкционната разпоредба, която следва да бъде приложена, както и видът и размерът на наказанието. Задължителни реквизити са единствено елементите от обективна страна – дата и място на нарушението, описанието му и обстоятелствата, при които е извършено, и елементите от субективна страна – субект и вина при деяния, извършени от физически лица. Сочат се също и законните разпоредби, които са нарушени. Изискването на чл. 42, т. 4 от ЗАНН за описание на нарушението чрез всички елементи от фактическия състав на деянието по чл. 108, ал. 1 от КЗ е спазено при съставяне на АУАН № Р-06-469/06.07.2020 г. С чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗАНН към тези елементи /чл. 42, т. 3-т. 5 от ЗАНН/ се допълват видът и размерът на наказанието, за определянето на което е от значение дали деянието е повторно или не, съответно дали същото е извършено от физическо или юридическо

лице. Касае се за дейност на административнонаказващия орган по определяне вида и размера на наказанието в НП, за което няма изискване в чл. 42 от ЗАНН да бъде посочено още със съставяне на АУАН, съобразявайки се и с разпоредбата на чл. 27, ал. 3 във връзка с ал. 1 от ЗАНН за определяне на по-тежко наказание при отегчавачи обстоятелства, вкл. и при повторност на деянието. Съдът намира, че с процесното НП на ЗД [фирма] е наложено в предвидения от законодателя размер законосъобразна и явно справедлива имуществена санкция на основание чл. 644, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 2 от КЗ.

Застрахователните дружества изпълняват особено важна функция, като акумулират финансов ресурс, чрез който по определени правила да компенсират претърпените от застрахованите лица вреди. Неизпълнението на тази основна функция от страна на застрахователите в законоустановените срокове ще засегне имуществената сфера на тези лица и ще обезсмисли целта на застраховането – обезщетяване на вреди, настъпили в следствие на предвидени в съответните договори застрахователни събития. Наказанията по чл. 644 от КЗ са насочени именно към стимулиране на застрахователите да спазват предвидените в кодекса срокове за изпълнение на задълженията им, възникнали във връзка с поетите рискове, и при спазване целта на закона, изведена в чл. 2 от КЗ. Нарушението по чл. 108, ал. 1 от КЗ е формално, на просто извършване, тъй като законодателят не е предвидил в състава му настъпването на вредни последици, което обуславя и ирелевантността на липсата на такива. Във връзка с изложеното в случая не може да се приеме, че са налице предпоставките за прилагане на разпоредбата на чл. 28 от ЗАНН, в която посока е и утвърдилата се съдебна практика.

По изложените съображения, настоящата инстанция намира жалбата за неоснователна, поради което същата следва да бъде отхвърлена.

С оглед изхода на делото искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е основателно и следва да се уважи в размер на 100 (сто) лева, съгласно чл. 63д, ал. 1, ал. 4 и ал. 5 ЗАНН, вр. чл. 37 от Закона за правната помощ, вр. чл. 27е от Наредбата за заплащането на правната помощ.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК, Административен съд София – град, XV-ти касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 20006334 от 21.01.2022 г. по НАХД № 12155 / 2020 г. по описа на Софийски районен съд /СРС/, НО, 97 – ми състав.

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО [фирма], ЕИК[ЕИК], да заплати на Комисията за финансов надзор, сумата от 100 (сто) лева – разноски по делото.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.

